

*Ne felejtse el, hogy a vázlatot és a fogalmakat, évszámokat
bele kell írni a füzetbe!*

Vázlat

Mária Terézia uralkodásának előzményei

1. Édesapja VI. Károly német-római császár – **III. Károly** néven magyar király – a Habsburg-ház utolsó férfi leszármazottja volt.
Az uralkodópár négy gyermeke közül Mária Terézia főhercegnő másodikként született.

Trónra kerülése

2. Az 1723-as **Pragmatica sanctió**ban Károly kimondta a Habsburg birodalom feloszthatatlanságát, törvényesítette a nőági örökösödést. VI. Károly császárnak nem volt férfi utódja, ezért halála után háború bontakozott ki az osztrák örökség megszerzéséért.
1741. szeptember 11-én, Mária Terézia a Pozsonyban összegyűlt magyar országgyűléshez fordult, hogy segítsenek neki fegyverrel megmenteni a koronáját. Mária Terézia jól látta, hogy csak a magyar rendek segítségével tudja csak megvédeni a birodalmát a porosz királytól és a széteséstől.
A segítségért cserében a királynő érvénytelenítette III. Károly király néhány magyar ellenes intézkedését, illetve törvényben rögzítette a nemesi földbirtokok adómentességét.

Magyarországi politikája

3. 1754-ben bevezette Mária Terézia a **kettős vámrendszert**, ami erősen visszavetette a magyar ipar fejlődését.
Az Ausztriából és Csehországból származó iparcikkekre alacsony behozatali vámot kellett fizetni, míg a magyar kivitt e téren megnehezítették.
4. Miután a jobbágycső kérdés rendezését a magyar rendi országgyűlés elutasította, a királynő e kérdést rendeleti úton szabályozta. Ezt a rendeletet 1767-ben adták ki, melynek urbárium vagy **úrbéri pátens** volt a neve.
5. 1777-ben adta ki az alsó fokú iskolarendszert gyökeresen átalakító **Ratio Educationist**. A rendelet értelmében minden 6 és 12 év közötti gyermek tanköteles. Támogatta továbbá az egészségügyet. Bevezette az országban a baba képzést. Elrendelte, hogy gondoskodni kell a szegények, betegek, öregek, és árvák ellátásáról.

Fogalmak – Évszámok

III. Károly – 1711-1740 között Habsburg császár, magyar király.

Pragmatica sanctió – az 1723-ban kiadott törvény kimondta a Habsburg trón nőiágon történő örökösödési jogát.

Mária Terézia – 1740-1780 között habsburg császárnő és magyar királynő.

Osztrák örökösödési háború – a megüresedett osztrák trónért kitört háború 1740 – 1748 között.

Kettős vámrendszer – az 1754-ben kiadott törvény hátrányosan érintette a magyar ipar fejlődését, mert magas vámokat vetett ki rájuk.

Úrbéri pátens – 1767-ben írásban rögzítette a jobbágyok ingyen munkáját /robot/ a földesúr földjén.

Ratio Educationist – 1777-ben adta ki a tanügyi és egészségügyi rendeletet.